

[Per Hækkerup.]

marked er ikke målet med de seks landes sammenslutning, det er et af midlerne til at nå en fuldstændig økonomisk union, en sammensmeltning af deltagerlandenes økonomier, der igen skal være indledningen til Europas politiske enhed. Sådanne foranstaltninger og bestemmelser må derfor vurderes ud fra denne videregående mål-sætning.

Socialdemokratiet har alle dage bekendt sig til det snævrere mulige internationale samarbejde. Vi ser derfor også med sympati på bestræbelserne for at samle Europa. I øjeblikket er Europa, som vi alle ved, delt af jerntæppet i en vestlig og en østlig halvdel. Samlingsbestræbelserne må derfor, da der desværre ikke synes at være nogen snarlig mulighed for at overvinde denne deling, begrænses til at forene de frie vesteuropæiske lande så meget som muligt. En virkeliggørelse af frihandelsområdet vil være ensbetydende med en økonomisk samling af disse lande, omend af mindre intim karakter end det økonomiske samarbejde, der vil blive virkeliggjort inden for Romtraktaten. Der knytter sig derfor efter min opfattelse en overordentlig stor politisk interesse til, at forhandlingerne om frihandelsområdet fører til et positivt resultat. Bryder disse forhandlinger sammen, er der kun Romtraktatens økonomiske union tilbage. Men oprettelsen af dette såkaldte Lille Europa som en højprotektionistisk blok i det centrale og sydlige Europa vil være ensbetydende med en ny deling af det allerede spaltede Europas vestlige halvdel. Et sådant skel vil ikke blot have økonomiske konsekvenser, det vil også kunne få alvorlige virkninger for det politiske sammenhold ikke bare i Vesteuropa, men i hele den vestlige verden. Det må derfor være i alle de vesteuropæiske landes fælles interesse, at frihandelsområdet bliver til virkelighed, det gælder også de seks lande, der kan lade deres union indgå som et led i frihandelsområdet.

Bryder frihandelsforhandlingerne sammen, skal Danmark finde sin placering i det endnu en gang sønderdelte Europa. Vil det nordiske marked i den situation være et muligt svar på vort problem, eller skal vi søge medlemskab i Romtraktaten som det syvende land? Hvis vi bringes i den situation, at vi skal vælge mellem at

gå ind i de seks landes fællesskab eller stå udenfor, enten alene eller i et eventuelt samarbejde med de andre nordiske lande, må der til de økonomiske betragtninger, der kan gøres, og som jeg allerede delvis har gjort, føjes et par politiske og almene synspunkter.

Som forholdene er i Romtraktatens seks lande, er det uden for enhver tvivl, at Vesttyskland vil få en meget dominerende stilling i det, man kalder Lille Europa. Den stærke økonomiske ekspansion i Vesttyskland i forbindelse med Frankrigs svage politiske stilling og uhyre vanskelige valutaforhold gør det klart, at de seks' sammenslutning vil få en skævhed i tysk retning. Med de store uløste problemer, Tyskland har, vil det ikke være uden en vis betænkelighed at knytte Danmark til Romtraktaten og dens vidtgående skæbnefællesskab. Danmarks interesser vil være bedst tjent med den balance i et europæisk samarbejde, som alene sikres, hvis dette også omfatter det øvrige Norden og England.

Endvidere vil en dansk tilslutning til Romtraktaten under de nævnte forudsætninger betyde et vist brud med Norden og en tilnærmelse til lande, hvis sociale syn, kulturkreds og menneskeopfattelse ikke er os så nærliggende som de nordiske landes. Den vil derfor heller ikke føles så naturlig.

Der er da for mig ingen tvivl om, at såvel økonomiske og politiske grunde som snævre danske og mere vidtskuende europæiske synspunkter tilsiger os at arbejde stærkest muligt for oprettelsen af et omfattende frihandelsområde. I arbejdet for dette synes der at være en fællesnordisk interesse og et stigende nordisk samarbejde, der måske ikke mindst kom til udtryk på det sidste ministermøde i Paris. Vi hilser dette med den største glæde. Det lykkeligste ville utvivlsomt være, at vi fik et frihandelsområde, i hvilket et samlet Norden indgik som en integrerende del. Det ville betyde en styrkelse af de nordiske landes stilling både under de nuværende forhandlinger og inden for et eventuelt fremtidigt frihandelsområde.

Lykkes det ikke at nå til enighed om et frihandelsområde, eller bliver dette udformet på en måde, så der ikke opnås nogen for os tilfredsstillende ordening for landbruget i tilknytning til frihandelsområdeaftalen,